

KÖZMŰVELŐDÉSI, TARSADALMI, GAZDÁSZATI, IPARI, KERESKEDELMI ÉS NEVELÉSÜGYI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSMEGYE ÉS A MEGYEI TANFELÜGYELŐSÉG HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELEN: hetenként egyszer, vasárnap. Egyes számok 10 krajczárjával kaphatók könyvkereskedésekben. Előfizetési pénzek a szerkesztőséghez utasítandók.	Előfizetési feltételek. Vidéken és Léván házhoz küldve: Egy évre . . . . . 5 ft — kr. Hat óra . . . . . 2 ft 50 kr. Előfizetési pénzek postautalvánnyal is küldhetők.	Hirdetések. Négy hasábos, petit sor egyszeri hirdetésének helyéért 7 kr. kétzeréért 6 kr., többszöréért 5 kr. — Bélyégdíj minden egyes be- iktatásért 30 kr. A Nyílt-térben minden három hasábos, garmond sor díja 20 kr., mi a szerkesz- tőséghez előlegesen beküldendő.
---	--	---

ELŐFIZETÉSI FÖLHIVAS.

Bars

ezévi június 1-jével második féléves pályáját kezdi meg.

Előző számainkban közölt, bővebb föl-
hívásunkhoz csupán azt esattoljuk még, hogy
az eddigi irányt fogja lapunk ezután is maga
előtt tartani s ez alapon ajánljuk a közönség
további jóakarátába.

Léva, jun. 26, 1881.

A szerkesztőség.

Néhány szó e lap érdekében.

Közérdek, hogy e lap fönálljon s hogy
fönállhasson, kell, hogy minél átalánosabb pár-
tolásban részesüljön.

Szellemi életrevalóságunk már minket, ma-
gyarokat, is eljuttatott odáig, hogy lapirodal-
munk terén válogathatunk — még a szakköz-
lönyökben is. Talán ez az oka, hogy legtöbbször
nem eléggé méltattatik egy-egy vidéki
közlöny s föl-fölmerül a kérdés: van-e ily köz-
lönynek kellő létalapja s ez alapon létjogo-
sultsága?

Ha nem egyoldalulag vizsgáljuk a dolgot:
igenis, lelünk alapot, még pedig szilárdat, melyen
a vidéki közlönyök megállhatnak és joggal
megkövetelhetik, hogy ugy szellemi, mint anyagi
támogatásukat az illető vidék jelentékenyebb
közérdekei közé sorozza s mint ilyet ápolja.

Vannak oly specziális, vidéki érdekek, ame-
lyek, hogy érvényre emelkedhessenek, bő tár-
gyalást igényelnek; ilyet azonban csakis itthon
nyerhetnek. S lehet-e ily tárgyalásra alkalma-
sabb tér, mint egy vidéki közlöny?, mely min-
den illetékes hozzászólást, eszmecserét elfogad,
nyilvánosságra hoz s ez által érleli, folytonosan
fölszinen tartja az eszmét; míg végre az megleli
ama helyes irányt, melyben haladva — az
óhajtott révbe jut.

Itt van például a mi vasuti érdekünk. Mily
rég idő óta emlegetjük már fájdalmasan, hogy
mily mostoha gyermekei vagyunk mi e tekintetben
hazánknak! Sikra is szálltunk nem egy-
szer ez idő alatt egy-egy fölszínre hozott eszmével;
de azok csakaddig éltek, míg egy nagyobb hullám-
vetés után el nem merültek s az elmerülésök által
képződött hullámgyűrűk is el nem simultak. Mert
nem volt föntartójuk, előmozdítójuk. Míg ma
ott vagyunk már, hogy legalább az eszmék
tisztázva vannak. Tudjuk, hogy elsőrendű érde-
künk: a garamvölgyi vasut; tisztában va-
gyunk a többi tervezettel is, ismerjük értéküket
s így tudjuk, hogy mik további teendőink ez
irányban? S ki tagadhatja, hogy e haladást a
mi, csak féléves, de életrevaló, kis lapunknak
köszönhetjük?

Vagy legyen szabad utalnom ugyanennek

a gazdaszat, ipar és kereskedelem körébe vágó
ezikkeire. Nem vált-e élénkebbé azok által e
téren is közéletünk? Nincsenek-e már is, egy
és más oldalról, irányadól megvilágítva e lap
által saját gazdasági, ipari és kereskedelmi ál-
lapotaink? S nincs-e nekünk mindezekre, tehát
egy oly közegre, is szükségünk, mely előhala-
dásunk érdekében e téren is folytonos közvetít-
őnk legyen?

Vagy lépünk át más térére, a nevelési
ügy térére. Ha, innen nézve lapunkat, méltá-
nyosan bírálunk: nem lehet el nem ismernünk,
hogy abban nevelésügyünk állásáról kielégítő
nyilvántartást találunk; m ír pedig, hogy ilyennel
folytonosan bírunk, ha nevelésügyünk szívünkön
fekszik, szintén ápolandó érdekünk; mert csak is
igy nyerhetni folytonos és helyes utmutatást e
téren szükséges teendőkre. Főleleveníttet lapunk e
téren egy nem csupán helyi, de, nemzetiségi
tekintetből, országos érdekű eszmét is: a
lévai gymnasiumnak főgymnasiummá emelése
eszméjét. Régen megpendített már ez eszme;
de régen el is hangzott a pusztában. Lapunk-
nak köszönhetjük, hogy újból él és már is oly
előhaladt stádiumba jutott, mely a fokunkénti,
de biztos megvalósulás reményére jogosít.

Elég bő ismertetést nyertünk lapunkból
társadalmi, megyei és egyéb közállapotaink-
ról is.

Szóval: lapunk teljesíti kötelességét; fok-
mérője művelődési állapotunknak; tükör, mely-
ben gyengeségeinket ép úgy meglátjuk, mint
erényeinket; esarnok, melyen át a méltatlanul
bántalmazott a nyilvánosság arcopágja elé-
léphet.

Előbbre haladott államokban minden vi-
déknek, sőt egyes városoknak külön is, van
egy, vagy több ily közlönye. Azok tehát élet-
szükségeik közé sorozzák a vidéki lapokat. Utánuk
törekszünk egyebekben, — kövessük példájokat
saját, jól fölfogott érdekünkéből, ebben is.

A vidéki közlönyök kiegészítő részei az
országos lapirodalomnak s e mellett — külö-
nösen a homályból kiemelt, érdekesebb, helyi
adatok gyűjtése által — oly források is, ame-
lyekből itlövel a tudomány is meríthet. Ténye-
zők tehát, amelyeknek megszerzése és fön-
tartása jelentékenyebb közérdekeink egyike.

Néhány szellemes és előretörő férfi ál-
dozatkész kezdeményezése megszerezte nekünk
e tényezőt; most tehát rajtunk a sor, hogy azt
föntartsuk és saját érdekünkben mindinkább
erősíteni igyekezzünk.

Nem akarom mondani, hogy lapunk épen
nem részesül pártolásban; de azok közül, akik
pártolására hivatvák, még sokan nincsenek kö-
zöttünk. Meglehet, többen annál fogva, hogy azt,
lapjaink halmazában, nem vették még figye-
lembe a fön t e b b i s z e m p o n t o k b ó l.

Adja isten, hogy, a jövő számmal kezdő-

dődő félévben, számos új tagot üdvözölhessünk,
sorainkban! De én hön reménylen is ezt;
mert nem lihetem, hogy Barsvármegye közön-
sége, mely mögött oly nagy mult van, a jelen-
ben is ne igyekezzék minden irányban a kor
szívonalára lépni s azon haladni s mert emél-
fogva meg vagyok győződve, hogy nem fogja
közönnnyel s a szellemi szegénysé-
gnek magára öltésével elejteni
lapját; hanem megtartja azt kezében, mint szel-
lemi emelkedettségének még a messze jö-
vőben is szép bizonyítványát.

Belcsák László.

A torna- és vivőegyletek.

A közéletben majdnem minden korszerű, életre-
való és üdvös eszme, vagy terv létesítése, az érdek-
lő közönségtől függ. Kik az eszmét, vagy tervet jó-
nak, helyesnek, czélszerűnek és hasznosnak találják,
azok pártolásuk által megalakítják a társulást, vagyis
az egyesülést, amely czélul tüzi ki annak kivitelét, meg-
valósítását. Minden egyet bizonyos czél felé törekedik
s minél helyesebb eszközökkel s módokon igyekszik
főadatának elérésére, minél szükségesebb, hasznosabb
azoknak működésükre s üdvösebb a társadalomra nézve
kiható tevékenységük, kivitelére nézve minél nehezebb
s fázosabb a terv létrehozatala: annál jobban biz-
tosítatik annak létele, fönállása s fölvirágzása — s
annál szebb és magasabb — a czél.

Elismerem, hogy állitasom inkább vonatkozhatik
országos ügyekre; de az elmondandókból kiki átfogja
látni, hogy minden helyen környéken és városban, kü-
lönösen pedig megyékben, vannak oly ügyek, amelyeket,
tekintve létrejövételük utáni áldásos és üdvös hatásu-
kat, bün volna csupán csak mosolygásra érdeme-
síteni s elintézetlenül hagyni, hogy mik ezen fontos
ügyek? Olvassa kiki a Bars, hetilap, eddig megjelent
számait s meg fog ismerkedni azokkal. Ezeknek elősorolá-
sát mellözve, jelenleg csupán a torna- és vivő-
egyletek főadatáról és czéljáról szólok.

A görögök a test edzését, mint a népnevelés,
vagy emberképzés egyik főágát vették tekintetbe. Czélja
volt a testgyakorlatoknak az emberben a testi épséget,
az egészség üdeségét, az alak szépséget, annak szil-
lárd, biztos és kellemteljes mozgását, mégpedig: já-
rásban, futásban, ugrásban, uszásban s a viadalok
minden nemében, továbbá: a szellem friseségét, éles-
látást, az itélés éberségét és következetességét, járta-
ságot a folyékony beszédben, költészetben, zenészetben
és művészetben kifejleszteni; ez által megalapítani az
öntudatot s ebből származó öszművelődést. A testedzés
tehát a nevelés lényeges részének tekintetett, amely
által a nevelendő polgár egészen emberré neveltetett,
fölszerelve minden szellemi és testi erővel, és tehetsé-
gekkel, hogy a haza védelmében, a hadászatban, béke
időjén a tudományokban, művészetekben és a polgári
kötelmek teljesítésében egyaránt helyén legyen, mint
erős és haszonvető tagja a nemzetnek s hazának.
Ők a testedzést 3 csoportba osztották. Az elsőbe tar-
toztak a gyermekek, a másodikba az ifjak s a harma-
dikba a fölnöttek. Akik mindahárom osztályt s ezekben
tanított, öszes gyakorlatokat tudták s sikerrel befe-
jezték: ünnepélyes kitüntetésekkel s a hön védelmére
boesattattak.

Minél inkább művelődik valamely nép: annál
nagyobb mértékben van szüksége kiváló tehetségei
által végzendő munkafelosztásra. A társadalom azon
részénél, kik észtehetséggel munkálkodnak, a testi te-
vékenység minden irányban elhanyagoltatik; pedig bi-
zonyos, hogy a szellem és kedély minden munkáiban
a testre támaszkodik s azt használja eszközül. A va-
lődi gymnasztikának főadata a szellem és test egyenlő
mértékét s az emberi erők öszszhangzását létesíteni:
nem pedig az egyik erőt a másik árán fejleszteni ki;
mert a testgyakorlás nemesak magáért a testért van,
hanem a szellemre is befolyással bír. Minél magasab-
ban áll a szellem, annál tökéletesebb eszközöket óhajt

tevékenységéhez és viszont minél tökéletesebben jelenik meg minden irányban a test, mint eszköze a szellemnek, annál magasabb röptű tevékenységre bátorítandja s buzdítja azt. Az ember vágya és lényege a szabadság, vagyis tevékenységének önállósága, mely ezelől teljes uralmat kell bírnia önmaga fölött. Hogy az ember szabadságát külsőleg gyakorolhassa, mindenek előtt azt maga-magán kell érvényesíteni, amennyiben akarata számára testétől teljesen engedelmes és fegyelmezett organumot kell teremtenie, hogy az élet minden viszonyaiban a szellem kész végrehajtója és szolgája legyen az. Az akaró-tehetség erősítése lényeges feladata a lelki művelődésnek, minthogy a testedés által megerősített izomélet a cselekvési erőnek fizikai végrehajtója.

A torna-egyletnek feladata tehát paralizálni az emberi testet, mely a gyakorlati életben a különböző foglalkozások, hivatalok és hivatásoknak alá van vetve. Az egyleti tornászat ezéja erőfejlesztés s a szervek szabályos és egyenletes tevékenysége által az egészség megőrzése. E szerint nem egyéb az, mint folytatása a görögök által elfogadott nevelészi testgyakorlatnak, hol a szellemi és testi képzés a legmagasabb fokát éri el, ami által népművelési fontossága keletkezik; mert társas, minden tekintetben ügyeséget igénylő gyakorlatainak feladata a költsönös és közös támogatás, melynek gyümölése a honszeretet fejlesztése.

Mindazon eszközök s módok ezélszerű felhasználása, melyek által a test edzése elérhető, az egylet működési köréhez tartoznak. Midőn Bars megyében az első, lévai, torna- és vívőegylet 1879-ben megalakult, ez a jótékony irányészme lebegett szeméi előtt, s ezt tüzte ki ezéül zászlójára. Vajha ily egyletek, megyénk minden nagyobb városában alakíthatnának!

P. K.

Különfélék.

— A nőiparkiallítás érdekében. Bars megyei nőipartermékeink összegyűjtésére alakult bizottság nevében, tudomására hozzuk az érdekelteket, hogy a kiállításra szánt nőmunkák júliushó 4-ig Lévára, Rimánóczy A. urnöhöz, mint a vidéki bizottság elnökéhez, mulhatatlanul beküldendők. A bizottság, a nagyközönség óhajására, júl. 6—12-ig Léván, a város ház nagy termében, kiállítást rendez, mely, a már eddig is beérkezett, értékes s változatos művek esportosításánál fogva, igen érdekesnek ígérkezik. A beküldők sziveskedjenek nevüket, a mű értékét s esetleg eladási szándékukat egy papírszeletre írva: a munkákra tűzni.

— Öngyilkosság. Sikó István, borbélymester, e hó 22-én Léván, különös módon vetett véget életének. A Percz pataknak, a vágóhidhoz közel fekvő részén, ahol épen gyermekek fürödtek, háttal a partnak állva, szájába lött. A golyó nem okozott volna semmi komolyabb bajt; de a lökés következtében, amint előre számította is a szerencsétlen, fejével a patakba esett s megfuladt. Nőt és két gyermeket hagyott hátra. Öngyilkosságának okául szerencsétlen, családi körülményeit mondják.

— Esztergomból értesülünk, hogy ott, f. hó 20-án, polgármesterré, egyhangulag Papp János, városi tanácsnok, választottak.

— A vasárnapi szünet tárgyában a főváros kereskedői körében élénk mozgalom indult meg s az eszme viszhangra talált. Körülbelül 40 tekintélyes fővárosi ezég kötelezte magát, hogy üzletüket, részben e hó 12-től aug. 20-ig, részben pedig július 1-től aug. 20-ig, zárva fogják tartani. Ez a kívárossi kereskedők-nél is alkalmazható lenne, annál inkább, mivel ezek csak 1—2 segédet tartván, a heti kimenőket nem igen engedélyezhetik. E napot, a jóravaló ifjúságnak; szellemi művelésére kellene fordítani.

— Szőlőkiállítás Keekeméten. A keekeméti, gazdasági egylet részéről bejelentetett a földművelés ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumnál, hogy az egyesület Keekeméten, az azon vidéki szőlőtermésből kiállítást szándékozik rendezni, melyre a külföldi gyümölcskereskedők is meghívattának. A kiállítás október 5-től 10-ig tartana. A jury által legjobb minőségűnek és a kivételre legalkalmasabbnak találandó szőlő kiállításai, arany és ezüst emlékérmeket kapnának. Ime!, e vidék gyöngébb minőségű szőlőterményével ésgyümölésevel külföldön keres és talál piacot; mi ezt, vasutunk nem lévén, mag sem kísérhetjük.

— Iskolánk részvétele a nőiparkiallításon. Ezekre nézve a kiállítás — a legjobbkor rendeztetik; az isk. év befejezésével a esinosabb munkákat visszadarthatják, amelyek a jövő tanév elején ismét visszadarthatók lesznek. A iskolai igazgatók, vagy tanítók felhívhatják a vidéki bizottság elnökének figyelmét, valamely, általuk kitüntetni szándékoltt munkára. A kitüntetés, a bejelentés szerint eszközölhető, t. i. iskola, vagy készítő nevére. Mint Ar-Maróthról hírlík, a polg. isk. igazgatója vonakodik a kiállításon résztvenni. Ez azonban alig tehető föl egy oly tanintézet vezetője részéről, mely intézet, minden kulturális mozgalom támogatására, jellegénél fogva, kötelezve van. E kiállításnál a tárgyak az elveszés, vagy elhányódás ellen már az által is biztosíttatnak, hogy Budapestre, az orsz. kiállításra, saját bizottságunk viszi föl s rendezi el a munkákat; sőt azok pontos visszaküldéséről is gondoskodni fog.

— Léva város egyik szülötte, mint budapest-fővárosi, hírneves néptanító, a Honetz családra s nevezetesen Honetz, évtizedek során volt, lévai, derék főtanítóra sokan emlékeznek még ifjabb és öregebb polgártársaink közül. A családnak egyik tagja, magyarosított néven: Kálnay Nándor, évek óta van alkalmazásban Budapesten, mint községi vezető-tanító s ugyanez mint az ottani egyik kerületi, tanítói körnek ötször egymásután megválasztott elnöke, ki a tanügy terén szép elismerést vívott ki magának.

— Tolvajbanda. F. hó 17-éről 18-ára menő éjjel a podluzáni és lévai határban, 6 tagból álló ezigány-tolvajbandát fogott el a lévai rendörség, kiknél többféle ruhaneműt találtak; vallomásuk szerint a tolvajlást Hontmegye, Feketemaráth községében követték el; átadták a lévai kir. járásbírósnak.

— Alapítétel. Egyszerű, de lélekemelő ünnepeynek volt színhelye Szepes közséje. Ugyanis f. hó 16-án áldatot meg az építendő, új templom alapköve. A megáldási ünnepély a helybeli és a vidékről összeraggett, nagyszámu hívők részvételével történt meg. A helyszínére érve, először is a beszentelés lön végrehajtva, melynek végeztével Scolary Ignác, thaszári plébános ur, megható ékesszólásával fejtegette az ünnepély magasztos jelentőségét.

— Jegyzőválasztás. A Bars 23. számában, (id. Dományi Béla halálakor) nyilvánított azon reményünk, hogy városunk, az elhunyt iránti hálából és tiszteletből is, annak közbeesülésben álló fiát utódának választandja; mai napon teljesült. Bot József, ujbarsi jegyző ellenében, Dományi Béla választott meg Nagyszalló m.-város jegyzőjévé. Mondhatjuk: az egész város meg van elégedve a választás eredményével. Estve, zászlókkal és zenével, lekesedett közönség jelent meg a megválasztott lakásán s az ipartársulat nesztor: Vavérda J. üdvözlé városunk új hivatalnokát.

— A lévai gymnáziumot végző ifjak szülöinek különösen figyelmükbe ajánljuk napról-napra erősödő kilátásunkat, a gymnázium ötödik osztályának, már a jövő tanév kezdetén leendő megnyitására nézve. Mi feszült figyelemmel kísérik minden lépést s időről-időre tudósítást nyújtunk az ügy állapotáról.

— Képviselőjelöltek Bars megyében. A lévai választó-kerületben: br. Mednyánszky Á., függetlenségi s gr. Hunyady L., szabadelvű; a kistapolcsányi v. kerületben: gr. Migaczzy V., szabadelvű s gr. Keglévich J., egyesült ellenzéki; az ujbányai v. kerületben: Kazy J. szabadelvű; Körmeöz szab. kir. bányavárosban: Gyurgyik J., szabadelvű.

— Vettük Bélay Jenő, tanárjelöltnek, (jelenleg Majláth István, főispán ur, öméltsága házánál magánnevelő) s lapunk élénk tollu munkatársának Virág Benedek munkássága ezimű füzetkéjét. A nagy olvasottsággal, bő apparátussal, szépen és mélyrehatóan írt, 26 lapnyi, kis füzet a doktorátusi vizsgálatra készített, irásbeli dolgozat. Megjelent a Figyelőben is. Nemesak élvezetes, de igazi, tanulságos olvasmány, mely az irodalmi téren már eddig sem ismeretlen írójának minden olvasója legöszintébb elismerését szerzi meg. De megszerzi Apolló ékességét: a Laureát is.

— Szombaton, júl. 2-án szinre kerül A szökevény, Kürthy Emil vigjátéka. E kitünő vigjátékot, mely a budapesti, nemzeti színházban általános tetszésben részesült, előre is ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe: Völgyi György, színigazgató.

— Völgyi színtársulatát a lévai közönség oly kevéssé látogatja, hogy szinte a fővárosban képzeljük magunkat, ahol a nyári idény alatt a színházak teljesen üresek. Csakhogy a főváros közönsége, egy egész esztendeig jár színházba, míg a mi szini saisonunk csak egy hónapig tart; azután meg a főváros közönsége sok színházat tart fenn, fizet drága helyáratat; mi megszöktetjük ez egy társulatot is, pedig néhány hatossal eleget tehetnénk kötelességünknek; de a fővárosi közönség egy kissé sulyt is helyez arra, hogy korunk legjobb drámai termékeit ismerje, töri is magát, rajong is értük; minket pedig a hazai drámairodalomunk legujabb s legjobb darabjai: A proletárok, Mukányi, vagy a világ irodalomban egy Sardon, Dumais, Planquette-nek darabjai, — a mikről az egész művelt világ beszél, amiket gyermekeink az iskolákban fognak ismerni tanulni, — nem érdekelnek. Oh mi nem vagyunk kíváncsiak! Azelőtt ugy tudjuk vidéki közönségünk is volt, ma a lévaiak is otthon maradnak; a színházban mindig egy és ugyanazon arezokkal találkozunk, pedig a lévai intelligencia nem oly esekély s hála isten, nem is oly szegény, hogy meg

Tárca.

Adatok a lévai nőnevelde történetéhez.

[Vége.]

Öeminenciája e három év folyamában több ízben magához kérette Lakner L., bizottsági elnököt, hogy tőle az ügy miben állásáról részletes tudomást nyerjen s a fölállítandó nőnevelde módozataira nézve nézeteit meghallgassa.

Nem tévedek, ha azt állítom, hogy a leányiskola a reményletnél gyorsabb életbelépése, némi részben, Lakner ur rokonszenves személyének s az ügy iránti, meleg érdeklődésének köszönhető. Tagadhatatlan ugyanis, hogy csak az képes valamely ügy érdekében üdvösen és hasznosan cselekedni, aki azt egészen magáévá tette; csak az képes másokban is jóakaratot s részvétet kelteni, ki szíve mélyéből meríti ügyének előmozdítása végett, érveit. Lakner L. a nőnevelés ügye iránt oly meleg érdeklődés s tevékenységet fejtett ki, hogy Öeminenciája már 1878-ban, Lakner Antal, lévai plébános urhoz következő levelet intézte: „Tisztelendő plébános ur! Ideje lévén annak, hogy a b. e. Szepesi Imre, kegyesrendi tag és egyetemi tanár által, egy Léván fölállítandó leánytanoda ezéjából tett alapítvány életbeléptetessék s az alapító szándéka a fönálló körülményekhez képest kifejezést nyerjen: elhatároztam ezen szándék megvalósulásának ügyét nemesak folyamatba hozni, hanem ahoz részemről is hozzájárulni, annál inkább, mert ép ugy meggyőződve vagyok egy Léván fölállítandó leánytanoda szükségességéről, mint arról, hogy az alapítvány jelen állapotának további föntartása az ügy megoldását hosszabb időre elodázná. Ez okból a következő megállapításokat kívánom tenni: 1. Megnyitattik, még pedig a jövő iskola év elején, egy kisedővoda, mindkét nembeli gyermekek számára; 2. egy két osztályu leánytanoda, mely

idővel fokozatosan négy osztályuá fog emelkedni s ezekben a leánykák a női iparmunkákra is taníttatni fognak; 3. az intézet a szathmári, Vinczéről nevezett apácák vezetésére bizatik, kiknek eltartására azon 6000 frtnyi tőke kamatai fognak szolgálni, mely már eddig készletben van. De mivel ezen összeg kevéssé is kevesebb: részemről kész vagyok urbéri kötvényekben 10,000 forintot az esztergomi főkáptalannál alapítványképen letenni, melynek évi kamatait az említett apácák, mint a lévai leánytanoda kezelői, élvezendik.

Ezen kívül az apácák elszállításának, az általuk használandó szobák, konyhák, sat. felszerelésének és berendezésének költségeit szintén fődözni fogom. Ezen terv megvalósulásához azonban, legelőször is szükséges az, hogy az alapítványt képező ház teljesen szabad rendelkezés alatt álljon. Az alapítványt kezelő bizottságnak gondja és teendője tehát, a ház mostani bérlőjével egyezkedni, még pedig oly módon, hogy sem jelenben, sem jövőben, a működő apácákra nézve követelések ne származzanak.

Szükségesnek véltem ezeket tisztelendőséggel közölni, avégből, hogy az itt közlötöket az alapítványt kezelő bizottságnak tudomására hozza s annak ez ügyre vonatkozó megállapodásáról engem, idejekorán értesítsen.“ Kelt Esztergomban, májushó 15-én, 1878. János, s. k. bibornokérek.

E vártalan kegy érvényesítése azonban nagy akadályba ütközött. A ház bérlője, jóllehet a bizottság részéről igen elfogadható ajánlattétel mellett, a legszívesebben megkerestetett, a lakás kiürítése végett, mégis, támaszkodva 3 évi szerződésére, azt idő előtt odahagyni vonakodott. Várni kellett tehát s Öeminenciája atyai jó indulatának további föntartásaért esedezni.

A vagyon kezelő bizottság méltó elismerést érdemlő buzgósága és lelkiismeretessége folytán, a vagyon 1880 évi jun. 1-én 8085-60 frtra szaporodott. Ez összeghez járult a jótékony adakozásaira nézve talán

páratlanul álló, helybeli takarékpénztár körülbelül 1000 frttal s Lakner L. megkeresése folytán, a helybeli kaszinó-egyesület is ide tette át az általa egy Léván fölállítandó leánytanoda ezimen kezelt 208 frt. 59 król szóló, takarékpénztári könyvecskét.

1880-ik évben, végre letelt a szerződés, a ház kiürített s mi akadály sem volt többé, hogy a szükséges átalakítások megkezdessenek.

Öeminenciája le is küldötte udvari építészt, hogy személyesen tekintse meg az épületet s határozza meg a megkívántató módosításokat, melyek kivételét Siska k. építőmesterre bizta, ki azt, a bizottság ellenőrzése mellett, a meghatározott időre eszközölte is. Az átalakítási költségeket, az iskolák berendezését s a tanító apácák lakszobáinak bebutorozását illető kiadásokat, teljesen Öeminenciája viselte, mi körülbelül 5—6000 frtra. rugott.

Mintán az épület a legezészerűbben át volt alakítva s a tanszobák a nevelők követelményeinek megfelelően berendezve, még azon évi nov. 28-án a sz. Vinczéről nevezett nővéreknek átadatott. A bevezetés szertartásának megtartásában Öeminenciáját a kedvezőtlen időjárás gátolta s így helyette ezt Lakner Antal, helybeli plébános ur végezte, nagyszámu közönség, a Szepesi-féle bizottság, a gymn. tanárikar s az ifjúság részvéte mellett. Az egyházi szertartást megelőzőleg L. plébános ur egy igen szép beszédben röviden előadta a tanintézet keletkezését s bemutatta a jelen volt négy nővért. Szívhez szólóan esetelte a nőnevelés nagyfontosságát s azon odaadó, nagy önfeláldozást, melyet magasztos hivatásnak pontos betöltése körül e „szeretet nővérei“ országserter tanítanak, kiknek kiváló érdeme a vallásos erület fejlesztése mellett: az igazi hazaszeretet s honleányi erények gyöngéd ápolása.

„Boldog, ugymond, kit szerencsés végezete az ifjúság fogékony éveiben tanárai s tanítónői közül olyanul ajándékoz meg, ki magasztos ideálként áll szeméi előtt, kinek nem nehéz oly lelki benyomást észrevét-

ne tölthetne egy kis színházat. Igaz, hogy nem oly előadásokat látunk itt, mint nagyobb színházakban, de hogy az estéket mégis élvezettel tölthetjük el: erre tanubizonyosság szolgálhatnak az állandó színházlátogatók s azok, kik pl. a Vájlunk el előadásán jelen voltak. Gondoljuk meg a dolgot s látogassuk jobban színházunkat, nemcsak hazafiságból, de saját érdekeinkből is.

A debreczeni iparmű-kiállításra, a bejelentési határidő e hó végevel lejár: figyelmeztetjük a t. közönséget, különösen pedig az iparosokat, hogy a debreczeni kiállításra szánt tárgyaikat, július hó 1-ső napjáig, a végrehajtó bizottságnál, jelentsék be, nehogy a késedelmezés folytán, a kiállításból elmaradjanak.

— A lévai postahivatal és könyvkereskedés után, Lévára a következő hírlapok érkeznek: Apolló. 4 p. Archeológiai Értesítő. 2 p. Bolond Istók. 5 p. Borászati füzetek. 2 p. Borászati lapok. 1 p. Borszem Jankó. 4 p. Budapest. 15 p. Budapesti Bazar. 7 p. Budapesti Közlöny. 3 p. Büntető jogtára. 3 p. Egészségtani lapok. 1 p. Egyétértés. 16 p. Ellenőr. 2 p. Esztergom és vidéke. 3 p. Falusi gazda. 3 p. Földművelési érdekünk. 5 p. Fortuna. 2 p. Fővárosi lapok. 3 p. Függetlenség. 4 p. Gazdasági lapok. 1 p. Gazdasági mérnök. 1 p. Gyakorlati mezőgazda. 2 p. Gyógyászat. 3 p. Gyógyászati hetilap. 2 p. Hasznos mulattató. 7 p. Hirmondó. 1 p. Hon. 2 p. Honti közlöny. 3 p. Igazságügyi közlöny. 1 p. Jegyzőklapja. 3 p. Jogtudományi közlöny. 2 p. Kataszteri kalauz. 1 p. Katholikusi hetilap. 2 p. Képes családilapok. 12 p. Képes néplap. 10 p. Kereskedelmi lapok. 1 p. Kertészeti füzetek. 1 p. Kislap. 11 p. Koszoru. 1 p. Lányok lapja. 2 p. Ludovica Academia közlönye. 7 p. Magyar Állam. 3 p. Magyar Bazar. 12 p. Magyar Korona. 2 p. Magyarország. 2 p. Magyarország és Nagyvilág. 17 p. Magyar protestáns Egyházi és Iskolai figyelő. 4 p. Magyar szépirodalmi könyvtár. 3 p. Mercur. 2 p. Nagyszombati hetilap. 1 p. Népnevelők lapja. 5 p. Néptanítók lapja. 11 p. Országvilág. 26 p. Orvosi hetilap. 3 p. Paedagógiai Szemle. 2 p. Pénzügyi közlöny. 1 p. Pesti hírlap. 19 p. Pesti Napló. 12 p. Politikai újdonságok. 6 p. Postai rendeletek tára. 1 p. Postaközlöny. 1 p. Pozsonyvidéki lapok. 3 p. Protestáns egyházi és iskolai lap. 7 p. Protestáns hetilap. 3 p. Protestáns pap. 5 p. Religio. 1 p. Századok. 2 p. Szépirodalmi könyvtár. 3 p. Tata-Tóvárosi híradó. 2 p. Természettudományi közlöny. 17 p. Törvénytudományi csarnok. 3 p. Tűzoltók lapja. 1 p. Uj magyar Sion. 5 p. Üstökös. 1 p. Vadász és versenylap. 4 p. Vágvölgyi lap. 1 p. Vasárnapi ujság.

lenül gyakorolni, mely évek hosszú során át nemhogy elmosódnék, de mindig élénkebb lesz; mert a jellemalakításnál nem kis érdeme van a meitoroknak. A jellemmagyság, egészben véve, egy gyöngye lény műve, de aki, mint okos nő, a házirendnek pótolatlan lelke s mint lelkes anya, a jó nevelésnek utólrhetlen ügyességű nagy mestere s az utókor azon asszonyai közé sorozandó, kiket még a hamvaikat megjelölő márványemlékek is, kezükben almizsnával, oldalukon kulcsokkal, vallásosságuk s házasságuk szimbólumaival, ábrázolnak „sat.

Ezután következett az egyházi szertartás, mely után a közönség legnagyobb része a tanintezeti helyiségbe ment, hol ngos. M á c s a y Lukács, polgármester ur a nővéreket a város nevében üdvözölte, gondoljaiba ajánlva e város kisdedeit s biztosítva őket, hogy a város is kész a maga részéről a lehetőket megtenni arra nézve, hogy Lévat kedves otthonjuk gyanánt megszeressék. Ez üdvözlésre a főnök: C a l a s a n t i a válaszolt, megköszönve a tanusított rokonszenvet s jóindulatot, melyet méltán kiérdemelt, főkötelességüknek fognak ismerni. Ezután az intézet egyházilag megáldatott s az egyszerű ház, a szellemi és erkölcsi jólétnek forrásává, örök időkre kath. tanintezetté lett, melyben már decz. 1-ső napjaiban meg is kezdetett a tanítás. A beirt lányok száma 200 volt s a tavasz megnyitásával e száma már meg kétszereződött, mi eléggé bizonyítja: mi égető szüksége volt Lévának egy valódi jó leányiskolára és kisdédóvára s mi örök hálával tartozik e város nagy nevű szülöttjének s kegyelmes főpásztorának: Öeminenciájára, a hercegprimásnak, kinek atyai szívóssága s bőkezősége sietteté betetőzni azt a nagy művet, mely Szepesi lelkében megfogamzott.

F.

11 p. Világkrónika. 13 p. Jüdische Pester Zeitung. 5 p. Epoch. 8 p. Lloyd. 9 p. Neues Pester Journal. 9 p. Pester Journal. 16 p. Pester Lloyd. 19 p. Politisches Volksblatt. 1 p. Pressburger Zeitung. 1 p. Saphirs Styx. 1 p. Hymen. 3 p. Westungarische Grenzboten. 1 p. Cernokuauzik. 1 p. Katolicke novini. 7 p. Narodni novini. 1 p. Obzor. 5 p. Amtliche Coursblatt der Wiener Börse. 1 p. Deutsche Zeitung. 2 p. Floh. 1 p. Heimat. 2 p. Illustrierte Zeitung. 2 p. Katholische Blätter. 1 p. Kikeriki. 3 p. Mercur. 9 p. Morgenpost. 1 p. Neue freie Presse. 5 p. Neuigkeits Volksblatt. 2 p. Presse. 1 p. Weinlaube. 1 p. Wiener Landwirthschaftliche Zeitung. 1 p. Franczialap. 2 p. Baja. 1 p. Banyászati és kohászati lapok. 1 p. Békésmegyei közlöny. 1 p. Bácskai ellenőr. 1 p. Eger. 1 p. Erdélyi gazda. 1 p. Esztergomi közlöny. 1 p. Felvidéki közlöny. 1 p. Független hírlap. 1 p. Hazánk. 1 p. Kalocsai Neplap. 1 p. Komáromi lapok. 1 p. Kisdédnevelés. 1 p. Losonez és vidéke. 1 p. Máramaros. 1 p. Neutra-Trenschiner Zeitung. 1 p. Orosháza és vidéke. 1 p. Pápai lapok. 1 p. Polgári iskola. 1 p. Rosnyói híradó. 1 p. Szegedi híradó. 1 p. Szinpad. 1 p. Szolnok-Doboka. 1 p. Szekszárd és vidéke. 1 p. Szentesi lap. 1 p. Szabolcs megyei közlöny. 1 p. Vas megyei közlöny. 1 p. Regényvilág. 20 p. Budapesti Szemle. 4 p. Nagyvilág. 28 p. Der Bazar. 4 p. Frauenzeitung. 4 p. Modenwelt. 15 p. Gartenlaube. 10 p. Buch für alle. 5 p. Roman-Bibliothek. 5 p. Illustrierte Romane aller Nationen. 5 p. Illustrierte Welt. 5 p. Humoristikus könyvtár. 3 p. Bibl. der Unterhaltung. 10 p. Kinderlaube. 2 p. Kleine Leute. 1 p. Concordia. 3 p. Orvosi szemle. 4 p. Über Land und Meer. 20 p. Blätter für Geflügelfrucht. 1 p. Rundschau für Geographie. 1 p. Beobachter für Herrenmoden. 1 p. Centralblatt für Forstwesen. Fliegende Blätter. 4 p. Ovol. 1 p. Fremdenblatt. 1 p. Medicinische Presse. 4 p.

Ezen lapokból: Politikai lap van magyar 16-féle 100 péld; német 7-féle 58 péld; tót 4-féle 8 péld. Szépirodalmi 7-féle 122 péld; német 12-féle 72 péld. Éleclap. magyar 3-féle 10 péld; német 4-féle 9 péld. Divatlap: magyar 2-féle 19; német 5-féle 33. Szaklap: magyar 25-féle 127; német 8-féle 14. Ifjusági lap: magyar 3-féle 20; német 2-féle 3. Vidéki lap: magyar 34-féle 41. Füzetek: 16-féle 57. Felekezeti lapok. magyar: 6-féle 22; német 3-féle 16; tót 1-féle 7 példányban.

Tehát: politikai lap:	166	példány.
Szépirodalom	194	»
Éleclap	19	»
Divatlap	52	»
Szaklap	141	»
Ifjusági	23	»
Vidéki	41	»
Füzetek	57	»
Felekezeti lapok	45	»
Osszesen:	738	példány.

Ad vocem!, névmagyarosítás.

A nem magyar hangzású vezetéknevek magyarosítása, már egy félvénel régebben foglalkoztatja a közönséget s az irodalmat; nagy lapok állandó rovatot szentelnek ezen ügynek; szaklapok, mint: a Nyelvőr is tüzesebben hozzászóltak a kérdéshez s a Bars hasábjai is nem egyszer hoztak hasonló tartalmú közleményeket. Napirenden van még most is ezen ügy s tagadhatatlan, hogy a nevek magyarosítása tán még sőt hassem történt oly tömegesen, mint most. Utójateka látszik ez lenni ama budapesti, német színházi, magyar-ellenes hecczének; az ellennyomás eredménye, melyet a magyarfaló, német journalistica ádáz támadásai által idézett elő s ha így van: akkor helyesen van.

A tárgyat s annak fogantatását tekintve, van azonban néhány észrevételem, melyeket alább elősorlandok; egyuttal föl kell említenem S z a r v a s Gábor urnak a Nyelvőr-ben tett nyilatkozatát, mely, szerentem, igen helyes, találó; ő ugyanis azt mondja, hogy a nevek magyarosításánál eddig valami szerencsétlen, rossz irány követett, ami valóságos fátum gyanánt nehezedett az ügyre s melynél fogva a név mesterséges, csinált voltára reá ösmerni azonnal; az, ugyszólván, kirívó, szembeütlő.

Nincs mit csodálkoznunk e fölött, ha a nevek magyarosítása (többnyire szóról-szóra való, pontos átfordítás németből, vagy tótból magyarra) oly egyének által történt, akik egyébbel, mint a legjobb szándékkal, a legőszintébb ragaszkodással új hazájuk, új nemzetük iránt, nem járulhattak hozzá; de meglep

bennünket a rosszul sikerült magyarosítás azoknál, akiknél tudományos képzettségéről, anyanyelvünkben tökéletes jártasságról meg vagyunk győződve; sőt még finomabb nyelvérzékét is hajlandók lettünk volna föltételezni; pedig ilyen is van elég, nagyon ismeretes, új, magyar név, amik hazafias lelkületünkre nemhogy emelőleg hatnának, hanem, fájdalom!, inkább egy kis számalommal vegyes mosolyt idéznek elő. S ez nincs a maga rendjén. Ha most s ezentul a névmagyarosítás nagyobb mérvben fog folyni, okvetlen nagyobb szakismerettel is kellene ez ügyben eljárni, különben a sok névkarikatura (nevezük talán torznévek) valódi kalamitássá válnék; ezen pedig igen könnyen úgy lehet segíteni, ha nem faragunk derűre-borúra új neveket s nem fordítunk lelkiismeretesen németből magyarra; hanem, ha valóságos, és magyar neveket is alkalmazunk ott, ahol a fordítás nem biztat jó sikerrel. Az eredeti, magyar hangzású nevek pedig okmánytáráinkban tömegesen találhatók; igaz ugyan, hogy azon időben szolgáltak tulajdonnevek gyanánt, midőn az emberek még egy névvel beélték s így voltaképen, legalább nagyobb részben, keresztneveknek tekinthetők; minthogy azonban tömérdek keresztényen hangzású keresztnev szolgál, egyuttal vezetéknev gyanánt is Magyarországon s talán még nagyobb mértékben Erdélyben, főleg pedig a Székelyföldön: annál fogva legalább is oly jogosultan alkalmazhatnók ama régi, magyar s ma már csak föltte ritkán használt keresztneveket új vezetéknevek gyanánt.

Sohasem volt azon eljárás helyeselhető, hogy egyesek régen szerepelt historikus családok neveit vetették föl; hisz, vagy a szédelgésnek látszatát kell, hogy esetleg maga után vonja ezen eljárás, vagy nem egyszer szégyenpirral futtatja be a régi név új tulajdonosának arcát, a híres névnek olykor nyomasztó terhe; már pedig minek nyujtsunk alkalmat arra, hogy nevünk kellemetlen helyzetbe hozzon bennünket, vagy még miatta nevetés tárgya legyünk, mikor ezt oly könnyen elkerülhetjük?

Épen így nem helyes azon gyakorlat, mely alig ismer s alig alkalmaz más nevet mint i betűre végződőt s ezt aztán szigorú következetességgel y-nal írja, mintha csak valami nemes családnevet jelentene; megjegyzendő: az újabb kor helyesírásával; mert teljeesen téves fölfogáson alapszik az a hit, hogy a régi, magyar előnevet magában foglaló vezetéknevek y-nal irattak legyen; épenséggel nem; ez a szokás csakis az újabb korban keletkezett; még II. Rákóczi Ferencz, fejedelem, sem írta soha vezetéknevét másképen mint i betűvel.

Különbön ezen y-os családnevek a legeslegnagyobb részben helységekhez származván: minden esetre sokkal újabbak ama ősi neveknel; tekintve pedig származásukat, nagyrésztben, legalább a név gyökére nézve, nem magyar eredetűek; tömérdek olyan családnév van, mely az eredetileg szláv hangzású falu nevéből keletkezett: a falu birtokolása idővel az ősi nevet is kiszorította a használatból, (a mire elegendő példa van) s idegen, nem magyar származásúvá bélyegzé sokszor az idők folytán, a lehető legtisztább, magyar származású családot is.

A nevek magyarosítása körül mutatkozó, nagyobb élénkség, minden esetre örvendetes jelenségnek veendő. Hiszszük, hogy a magas kormány is meg fogja könnyíteni az eddig előirt eljárást, mely még a tömeges megmagyarosodásnak útját állotta, ami szintén igen helyes és dicséretre méltó volna; de ha mindezek föltt örvend is hazafias szívünk, mégis eszünkbe jutván egy körülmény, örömünk bura változik; ugyanis, igaz, naponta új fiakat nyer a magyar nemzet, nyelvre, névre nézve magyar fiakat; de hová lesznek vérszerénti atyáinkfainak százezrei? Moldvában, Oláhországban százezerekre menő véreink elpusztultak s folyton pusztulnak, eloláhosodnak. Az anyaország törekedett-e sorsukon lendíteni? Ott vannak a csángók, kitéve a folytonos küzdelemnek az idegen elemekkel, ott a székely-kivándorlás; de tekintünk körül magában hazánkban, mit szólunk Magyarország fölvidékéről s az ott lakott magyarságról? Egy évszázadnak átkos befolyása alatt nemzetiségükből kivetkőztetve látjuk azon vidékek derék fiait s magyar nagyapák unokáit, saját nemzetüknek, véreiknek gyűlöllőivé áttértve; ott látjuk Erdély falvaiban, a düledező, elhagyott, református egyházak körül lakozó, tiszta magyar vérű, magyar nevű, orosz vallású, új oláhokat. (Ilyen eloláhosodott, ref. magyar falvakra Máramarosban is elégre találunk. Szerk.) Valódi testvéreink ezerei napról-napra fogynak, vesznek s helyettök aránylag mégis csak gyéren szalángóznak jámbor, német származású s éleimes Israel vérbeli új honpolgárok közbéne.

Amazok naponta jobban indulnak a végengészetnek s mi nem látunk se komoly akaratot nyilvánulni, sem üdvös rendszabályokat alkalmazni, amik által segítve lenne a bajon; ez az oka, hogy eme hódításnak sem örülhetünk jó lélekkel annyira, amennyire szeretnénk örvendeni.

De visszatérve a nevek, tökéletesen osztom S z a r v a s Gábor nézetét, aki az igékből lett nevet, továbbá főnevet, melléknevet, sat. ajánl s óva int, hogy ama »Gyémántkövi«-féle csodabogarakra ne vetemedjünk többé.

Ama régi nevek nézve, igaz, hogy igen sok olyan van, köztük, melyeknek értelme vagy igen nehezen, vagy sehogysem puhatolható ki; de azok nemzetünk

történelmének első évszázadaiban használtattak és sa-
játáságos hangzásuknál fogva tán nem csekély varázssal
fognak birni az ősinévsovár, derék, új honpol-
gárookra; álljon tehát a számtalan közül egy néhány
itt, pro appetitório:

Arud, Abulgán, Acsád, Aga, Ajsa, Akur, Almár,
Altabárz, Anda, Andocs, Angatán, Arcsa, Arnács, Ajka,
Bád, Bág, Bacsadér, Baliár, Bánd, Baró, Basa, Bajka,
Bibók, Bedur, Béd, Benkadi, Borid, Buken, Csanta,
Csele, Csibuk, Csobán, Csatabér, Csundor, Damsa, Dés,
Ders, Deveser, Didó, Ecsed, Ejud, Emsud, Etenéd,
Eszény, Fajmos, Fancsal, Furdacs, Gilgvád, Gógán,
Gyapolg, Gyoma, Halifa, Hejdur, Hetén, Hőcse, Hum-
badi, Iardár, Iknár, Ilabár, Imurád, Inabur, Inkiár,
Kasád, Katad, Kadies, Kalád, Kangyár, Kasudi, Keldecs,
Koncsa, Kujár, Kumizd, Kusid, Kuncsejd, Lentur, Lóna,
Lotur, Luadi, Lizse, Magudi, Mahal, Mánd, Majád,
Merzse, Midár, Mizse, Modor, Mogurdi, Monád, Nána,
Nandir, Negéd, Nemhisz, Ocsobur, Odus, Őzed, Olpura,
Opud, Ond, Opsa, Osul, Paraboly, Paradán, Pekudi,
Pobor, Relá, Renguz, Rombud, Rugas, Sabud, Sakud,
Sajna, Salombud, Szelemény, Sarlód, Tagadó, Taliás,
Tekulcsén, Tekus, Tengardi, Tatamér, Úbus, Uzur,
Ucsugán, Ugodi, Ugod, Ujba, Unga, Urmándi, Urug,
Vagucs, Vandiga, Vajnus, Vinabur, Vinkur, Vajsa,
Zocsud, Zalánd, Zebegény, Zeke, Zember, Zentei, sat.

Szerémi Odescalchi Ártur.

Színészet Léván.

Szombaton (jun. 18-án) adatott Peri-
cholle, a szép utcai énekesnő, operette, 3 fölönas-
ban; zenéjét írta Offenbach. Az előadás csekély
számu közönség előtt folyt le, nem nagy sikerrel. Völgyi
társulata általában az énekes darabokban gyöngébb,
míg a drámaiakban eléggé megállja helyét. Legjobban
működik még a kar. A magán szereplők közül Völgyi
Gyulát kell kiemelnünk, ki az alkirályt jól szemé-
lyesítette. Sebes beszéde miatt azonban sokszor érthe-
tetlen volt.

Vasárnap (jun. 19-én): Tündérlak
Magyarhonban, mint népeladás, d. u. 4 órakor.

Kedden (jun. 21-én): A földalatti
Párizs, színű, 4 fölönasban, írta Sardou. Az elő-
adás a jobbák közé tartozott. Völgyiné az elha-
gyott s bosszuálló szerető szerepében igen jó volt.
Játékán meglátszott az átgondoltság s a nagy, szin-
padi rutin. Többször is óhajtanók őt látni. Sándor-
né (Fernande) ez alkalommal jobban játszott, mint a Vál-
junk el-ben, ahol szerepét igazi tűzzel, valódi meleg-
séggel nem tudta játszani. Bodor Etel örömmel
láttuk a pattogó és féltékeny Georgette szerepében s
nagyon sajnáljuk, hogy Cyprienben nem őt láthat-
tuk; neki határozottan ezen szerepkört kellene választania
és odahagyni az énekes szerepeket. Csinos külső-
vel bír s a szinpadon otthonias. Több tanulmány- és
kevesebb elbizakodottsággal a drámai téren többre vi-
hetné. Mindenekelőtt pedig le kell szoknia szemének
és szájának szüntelen való mozgatásáról; az érzelem-
kifejezésnek nem ez az egyedüli eszköze. A férfiak
közé Sándor jó drámai színész, bár Pomerol nem
tartozik jobb alakításai közé. Fábián egészen helyes
fölfogást, nem árult el. Ő itt-ott rontotta a darab hatá-
sát. — Általános baj a szerep-nemtudás. Közönség

csak félig tölté meg a szinkört. Ugyanily közönség előtt
folyt le

Csütörtökön (jun. 23-án): A korne-
villei harangok, operette, 4 föl., írta Plan-
quette. Az énekes darabok közt legjobban betanult s
eddig legjobban adott darab. Bodor Etel (Szerpo-
lette) jól játszott; de gyengén énekelt. Pesti Mari
(Zsermén) nagyon kimélte hangját, pedig elég kellemes
az. Különösen a normandiai dalban tüntette azt ki.
Játéka azonban nem elég szabatos, gesztusa nem biztos.
Németh (Greniső) jó színész; de hangjára vi-
gázniia kell, mert a felső régiókban való éneklés ve-
szedelmes lehet reá nézve. Völgyi Gy. jobb bíró
lett volna, mint Gáspár apó; úgy látszik, e szerepet csak
azért választotta, hogy az örülési jelenetben iszonyu
mimikáját kifejthesse. Parragh (Biró), a nem neki
való szerep komikumát, nem emelhetette érvényre.

Szombaton (jun. 25-én): Mukányi,
Csiky G. új vígjátéka került színpadra felemelt hely-
arákkal; az előadás lefolyásáról jövő számunkban.

A közönség köréből.

Tekintetes szerkesztőség!

Miután becses lapjának f. é. júniushó 1. számá-
ban a biztosítási ügyet szelöztetni méltoztatott: föl-
kérem a tek. szerkesztőséget, hogy sziveskedjék tek.
Bolemán Ede urat fölszólítani, hogy a bars megyei,
gazd. egyesülethez, ez ügyben, általam már hónapok
előtt benyújtott indítványomat kiszolgáltasson szivesked-
jék, hogy azt egész terjedelmében becses lapjában
mielelőbb közölhessem, annál inkább, miután a biztosítási
idény, ugy jég, mint tűz ellen, elérkezett,

Kérésemet megújítván, tisztelettel maradtam:

Óhaj, június 13, 1881.

Vass Lipót.

Nyilttér.*

I.

(Egy német broschür.)

Még 1877-ben, tavasszal, tehát teliben négy-
évvél ezelőtt, megjelent egy, 27 vékony lapra terjedő,
kis „fördőirat“ Szklenóról, ad majorem dei gloriam —
német nyelven! Írója: dr. Bachschitz Móríc, ot-
tani fördőorvos, a füzetke borítékán, meg a czimlapon,
zárjelek közt azt mondja: „Wegen Mangel an Zeit
erscheint der ungarische Text etwas verspätet.“

Nem is említve azon meg nem engedhető visszás-
ságot, hogy nálunk egyesek mintha még broschüre-
k által is portálni szeretnék a germánizációt, legyen
szabad kérdeni: a szóban levő, szklenói, német nyel-
ven összeállított, kis monográfiára nézve elhárul-e a
„Mangel an Zeit“-féle akadály?

Más szóval, kérjük, mi magyarok többen: Megjelenik-
e csakugyan a „Der Kurort Szklenó“ ez. fördőirat ma-
gyar nyelven, a németből való fordításban, vagy ön-
állóan-e és körülbelül hány év múlva?

Máté-Szalkán, 1881, jun. 14.

Vándor Tamás.

II.

Lakás-változtatás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására
adni, hogy műhelyemet, a leégett Czirk-féle házból,
a Malom-utczára, 583. számú, Mosonyi-féle házba
helyeztem át.

Szives pártfogást kér:

Wittlinger Keresztély,
gépész- és lakatosmester.

III.

Alulírott ezennel közhírré teszem, hogy a lévai
Takarék- és hitelintézet helyiségében, borbély- és fod-
rásztermet nyitottam. Ezt a nagyérdemű közönségnek
becses figyelmébe ajánlom.

Léva jun. 23, 1881.

Schönfeld Zs.
fodrász.

*] E rovatban közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk

A lévai hengermalom 45. számu árjegyzéke.

Lisztiszám:	0	1	2	3	4
100. klo. ára: frt	22.10	21.50	20.50	20.—	19.50
5	6	7	8	8 1/2	8 3/4
19.—	18.—	17.30	16.50	15.40	14.40
				12.50.	

Lévai piacárak.

Gabona: 100 kl. buza 16 frt — kr. 11 frt —
krig.; rozs 9 frt. — kr. — 9 frt 80 kr.; kétszeres
9 frt — 9 frt 25 kr.; árpa 7 frt 50 kr. — 8 frt — kr.;
bab 5 frt. 50 kr. — 5 frt 70 kr.; kukoricza 6 frt — kr. s
— 6 frt. — kr.; bab 8 frt — kr., 8 frt. 50 kr.

Időjárat viszonyok és légüneti eszleletek.

(Június hó 18-tól júniushó 21-ig, bezárólag.)

A lefolyt héten változatlanul forró nyári időjárat uralkodott;
a hét utolján csekély jégesővel vegyest erős zápor és égi háborgás
észleltetett:

Légnymom legnagyobb állása 752.4 mm. jun. 24-én esti 9 órakor
„ legcsekélyebb „ 747.7 mm. jun. 20-án déli 2 órakor
Hőmérséklet legmagasabb „ 30.4 Cels. fok jun. 23-án déli 2 órakor
„ legalacsonyabb „ 13.7 Cels. fok jun. 18-án esti 9 órakor
Az esett csapadék összelete volt: 18.5 mm.

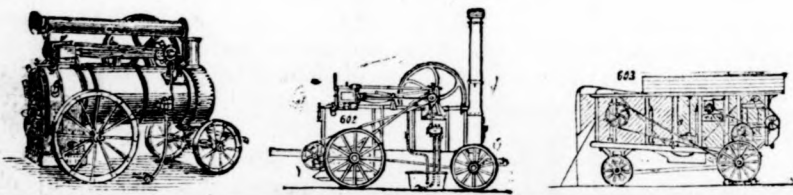
Szováthy Lajos,)
Órdódy Lajos,) társ szerkesztők.
Konkoly Sándor,)
Holló Sándor,
felelős szerkesztő.

26. szám

H I R D E T É S E K.

Június 26. 1881.

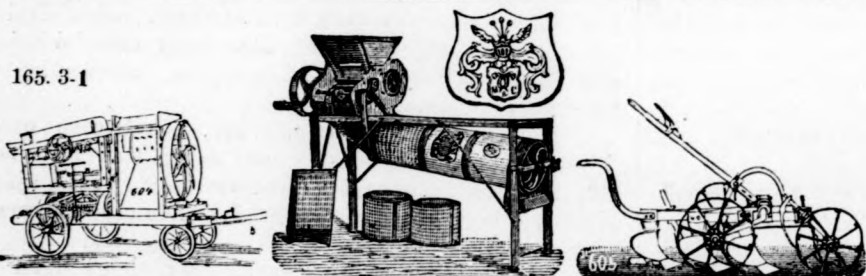
EREDETI
RANSOMES, HEAD & JEFFERIES

GROSSMANN J.

váci-körut, 76-ik szám alatt — BUDAPEST — az osztr. államvaspálya közelében.

165. 3-1

Eredeti Hofherr

Eredeti Mayer
Tessék a gyári jelvényt kívánni.

Eredeti Jefferies

Minek

PESTRE,

mikor nálam

Minek

BÉCSBE?,

minden előpénz nélkül,

egy forintos részletfizetésre

HOWE, ANGER, SINGER WEHLER és WILSON-

gépet,

166. 1-5

5 évi jótállás
mellett, kapni

Családi czélokra ajánlom, 5 évi jótállásom mellett a Singer-gépeket
40 forintért. Öreg gépek becsértetnek, vagy igazittatnak jutányos
áron; géptük, részek és csolnok, minden, raktáromban található

Fischer Miksa kereskedésében, Léván.